

Adı Soyadı: Sınıfı: Tarih:/...../2026-2027

1. Bir bilim dalının tanımı

Geçmişte yaşamış insan topluluklarının birbirleriyle ve çevreleriyle kurdukları ilişkileri; yer ve zaman göstererek, belgelere dayanarak ve sebep-sonuç bağı içinde inceleyen bilim dalı.

Yukarıdaki kutuda tanımı verilen bilim dalı ile ilgili olarak bu tanımdan çıkarılamayacak yargı hangisidir?

- A) İnsan topluluklarını konu edinir.
- B) Yer ve zaman belirtmeyi gerektirir.
- C) Belgeye dayanmayı gerektirir.
- D) Olaylar arasında sebep-sonuç bağı arar.
- E) Gelecekte olacakları önceden bildirir.

2. Bir öğretmen, tarihî olayların laboratuvarında tekrar edilemeyeceğini ve aynı koşullarda yeniden yaşatılamayacağını söylemiştir. Bu durumun tarih biliminin yöntemi bakımından en önemli sonucu hangisidir?

- A) Tarih deney yerine belgeye ve eleştirel incelemeye dayanır.
- B) Tarih hiçbir yöntem kullanmaz.
- C) Tarihî olaylar hakkında hiçbir şey bilinemez.
- D) Tarih yalnızca sayısal verilerle çalışır.
- E) Tarih olayları tekrar yaşatarak sınar.

3.

Kaynak	Türü
Olayı yaşayan kişinin günlüğü	Birincil
Döneme ait para	Birincil
Yıllar sonra yazılmış inceleme kitabı	?

Tabloda üç kaynak türüne göre sınıflandırılmış, biri boş bırakılmıştır. Tabloya göre soru işaretli yere ne gelmelidir ve gerekçesi nedir?

- A) Birincil; çünkü kitapta da bilgi vardır.
- B) İkincil; çünkü olayı yaşamayan biri sonradan derlemiştir.
- C) Birincil; çünkü yazarı bir tarihçidir.
- D) İkincil; çünkü kâğıda basılmıştır.
- E) Hiçbiri; kitaplar kaynak sayılmaz.

4.

I	II	III	IV
Kitabe	Çanak çömlek	Destan	Mezar taşı

Kartlarda dört tarihî kaynak numaralandırılmıştır. Bunlardan biri sözlü, üçü ise yazılı ya da kalıntı türündendir. Kartlara göre sözlü kaynak niteliği taşıyan hangisidir?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) I ve II

5. Bir tarihçinin çalışma adımları

Bir tarihçi eline geçen belgenin gerçekten iddia edilen döneme ait olup olmadığını, sonradan değiştirilip değiştirilmediğini araştırır; ardından içindeki bilgilerin güvenilirliğini başka kaynaklarla karşılaştırır.

Yukarıda anlatılan çalışma tarih yönteminin hangi aşamasını tanımlar?

- A) Tarama (kaynak arama)
B) Tasnif (sınıflandırma)
C) Terkip (sentez)
D) Tenkit (kaynak eleştirisi)
E) Yayımlama

6.



Şemada tarih araştırmasının basamakları sırayla verilmiştir. Bir öğrenci kaynakları hiç sınımadan doğrudan sonuç yazmıştır. Şemaya göre öğrencinin atladığı basamak ve bunun doğuracağı en önemli sakınca hangisidir?

- A) Tarama; kaynak bulunamaz.
B) Tasnif; kaynaklar dağınık kalır.
C) Tenkit; güvenilir olmayan bilgi sonuca taşınır.
D) Terkip; sonuç yazılamaz.
E) Yayımlama; çalışma duyurulamaz.

7.

Kaynak	Savaşı anlatışı
Galip tarafın vakayinamesi	Kahramanlık ve zafer vurgusu
Mağlup tarafın kroniği	Haksızlık ve kayıp vurgusu

Tabloda aynı savaşı anlatan iki kaynağın vurguları karşılaştırılmıştır. Bu durum karşısında tarihçinin izlemesi gereken en uygun yol hangisidir?

- A) Yalnızca galip tarafın kaynağına güvenmek
- B) Yalnızca mağlup tarafın kaynağına güvenmek
- C) İki kaynağı da kullanmayıp konuyu bırakmak
- D) İki kaynağı karşılaştırıp başka kanıtlarla birlikte değerlendirmek
- E) Kaynakların tarihini değiştirmek

8. Bir tarihçi kendi görüşünü destekleyen belgeleri kullanıp desteklemeyenleri çalışmasına hiç almamıştır. Bu tutum tarih yazımı bakımından hangi ilkeye aykırıdır?

- A) Nesnellik (tarafsızlık)
- B) Kronoloji
- C) Yer belirtme
- D) Belge kullanma
- E) Sebep-sonuç arama

9.

Bilim dalı	Tarihe katkısı
Arkeoloji	Kazıyla maddi kalıntı bulur
Paleografya	Eski yazıları okur
Nümizmatik	?

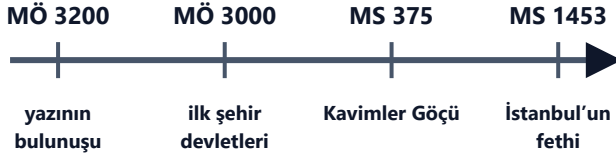
Tabloda tarihe yardımcı bilim dallarından üçü ve katkıları verilmiş, biri boş bırakılmıştır. Tabloya göre soru işaretli yere hangi katkı gelmelidir?

- A) İklim değişimlerini ölçer
- B) Eski paraları inceler
- C) Mezarları açar
- D) Dil bilgisi kurallarını belirler
- E) Haritaları çizer

10. Bir araştırmacı eski bir yazıtın dilini çözerek metnin ne anlattığını ortaya koymuştur. Bu çalışma öncelikle hangi bilim dalının katkısıyla mümkün olmuştur?

- A) Nümizmatik
- B) Kimya
- C) Antropoloji
- D) Coğrafya
- E) Filoloji

11.



Şemada bazı olaylar zaman çizgisi üzerinde gösterilmiştir. Şemaya göre bu olayların bu biçimde sıralanması tarih biliminin hangi ilkesiyle ilgilidir?

- A) Kronoloji
B) Nesnellik
C) Belgeye dayanma
D) Kaynak eleştirisi
E) Sebep-sonuç ilişkisi

12. Bir öğrenci 1453 yılının hangi yüzyılda olduğunu hesaplamak istemektedir. Yüzyıl hesabında yüzler basamağına bir eklendiği bilindiğine göre öğrencinin bulacağı sonuç ve gerekçesi hangisidir?

- A) 14. yüzyıl; çünkü yıl 14 ile başlar.
B) 15. yüzyıl; çünkü 14'ün üzerine bir eklenir.
C) 16. yüzyıl; çünkü 1453 yarıyı geçmiştir.
D) 13. yüzyıl; çünkü 1453'ten yüz çıkarılır.
E) 145. yüzyıl; çünkü ilk üç rakam alınır.

13.

Takvim	Esas aldığı hareket
Hicri takvim	Ay'ın Dünya çevresindeki dolanımı
Miladi takvim	Dünya'nın Güneş çevresindeki dolanımı

Tabloda iki takvimin dayandığı gök hareketi verilmiştir. Bir yıl uzunluğu bakımından bu iki takvim arasında fark bulunmasının temel nedeni tabloya göre hangisidir?

- A) İki takvimin başlangıç yılının farklı olması
B) Takvimlerin farklı dillerde yazılması
C) Dayandıkları gök hareketlerinin sürelerinin farklı olması
D) Ay adlarının farklı olması
E) Kullanıldıkları bölgelerin farklı olması

14. Tarih öncesi ile tarihî çağların ayrılmasında ölçüt olarak yazının bulunuşu kabul edilir. Bu ölçütün seçilmesinin en önemli gerekçesi hangisidir?

- A) Yazının bulunuşuyla insanlar yerleşik hayata geçmiştir.
B) Yazı tüm dünyada aynı anda bulunmuştur.
C) Yazı bulunmadan önce insan toplulukları yaşamamıştır.
D) Yazıyla birlikte olaylar kayda geçmiş ve belgeye dayalı inceleme mümkün olmuştur.
E) Yazının bulunuşuyla savaşlar sona ermiştir.

15. Yazı dünyanın her yerinde aynı tarihte bulunmamış; kimi bölgelerde çok daha geç kullanılmaya başlanmıştır. Bu bilgi, tarih öncesi çağların bölgelere göre değerlendirilmesi bakımından hangi sonucu doğurur?

- A) Tarih öncesi çağlar her bölgede aynı anda sona ermiştir.
- B) Tarih öncesi çağlar hiçbir bölgede sona ermemiştir.
- C) Yazısı olmayan bölgelerde tarih hiç incelenemez.
- D) Tüm bölgeler için tek bir tarih kabul edilmiştir.
- E) Çağların başlangıç ve bitişi bölgeden bölgeye değişebilir.

16.



Şemada bir bölgede yaşanan gelişmeler sırayla verilmiştir. Şemadaki dizilişin tarihsel düşünme becerileri bakımından gösterdiği en önemli şey hangisidir?

- A) Olayların rastlantısal olduğunu
- B) Olayların birbirini hazırlayan sebep-sonuç zinciri oluşturduğunu
- C) Olayların hiçbir ilişkisinin olmadığını
- D) Göçün kuraklıktan önce yaşandığını
- E) Nüfusun her zaman arttığını

17.

Alan	Yüzyıllar içinde
Ulaşım araçları	Tamamen değişti
Yazının kullanılması	Sürüyor

Tabloda iki alanın yüzyıllar içindeki durumu karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma tarihsel düşünmenin hangi kavram çiftini örneklendirir?

- A) Değişim ve süreklilik
- B) Neden ve sonuç
- C) Birincil ve ikincil kaynak
- D) Kronoloji ve takvim
- E) Nesnellik ve öznellik

18.

Belgelerin taranması	Çevrim içi arşivler	Metin arama	Dijital haritalar
-------------------------	------------------------	-------------	----------------------

Kartlarda tarih araştırmalarında kullanılan bazı dijital imkânlar verilmiştir. Bu imkânların araştırmaya sağladığı en belirgin katkı hangisidir?

- A) Kaynak eleştirisini gereksiz kılması
- B) Belgelerin içeriğini değiştirmesi
- C) Kaynaklara erişimi ve tarama işini hızlandırması
- D) Tarihçinin yorumunu ortadan kaldırması
- E) Kronolojiyi gereksiz kılması

19.

Bir öğrenci internette bulduğu, kaynağı belirtilmemiş bir görseli ödevinde tarihî belge olarak kullanmıştır. Öğretmeni bu kullanımın sakıncalı olduğunu söylemiştir. Öğretmenin gerekçesi hangisidir?

- A) Görseller tarihte hiç kullanılmaz.
- B) İnternetteki her içerik ücretlidir.
- C) Görsellerin rengi tarihî değeri belirler.
- D) Kaynağı belirsiz içerik sınınamaz; güvenilirliği doğrulanamaz.
- E) Ödevlerde yalnızca kitap kullanılabilir.

20.

Bugünü anlama	Ortak geçmiş bilinci	Eleştirel düşünme
---------------	-------------------------	----------------------

Kartlarda tarih öğrenmenin kazandırdıkları verilmiştir. Bu kartlar birlikte değerlendirildiğinde tarih öğrenmenin amacı bakımından ulaşılabilecek en kapsayıcı sonuç hangisidir?

- A) Yalnızca tarih sıralarını ezberlemek
- B) Yalnızca geçmişi merak etmek
- C) Geçmişi olduğu gibi yeniden yaşamak
- D) Yalnızca sınavlarda başarılı olmak
- E) Geçmişi kavrayarak bugünü anlamlandırmak ve kanıta dayalı düşünmeyi geliştirmek

Geçmişin İnşa Sürecinde Tarih — Cevap Anahtarı

1. E	2. A	3. B	4. C	5. D	6. C	7. D	8. A	9. B	10. E	11. A	12. B
13. C	14. D	15. E	16. B	17. A	18. C	19. D	20. E				